

VEILIG, GEZOND EN VITAAAL WERKEN

AGRARISCHE EN GROENE SECTOR 2021

Op een gezonde, veilige en productieve manier aan het werk zijn en blijven is van vitaal belang voor de agrarische en groene sector. Een sector waarbinnen economische en technologische ontwikkelingen snel gaan en duurzaam ondernemen gericht op de toekomst centraal staat. Op basis van verschillende bronnen geven we hier een overzicht van de cijfers. Als een sector of groep negatief afwijkt van de rest van de sector Agrarisch en Groen geven we dit aan. Een toelichting op de gebruikte bronnen staat op de laatste pagina. Bekijk ook de factsheets voor de sectoren glastuinbouw, open teelten, dierhouderij, groen, grond en infra (hierna ggi), hoveniers en groenvoorziening (hierna hoveniers) en bos en natuur.

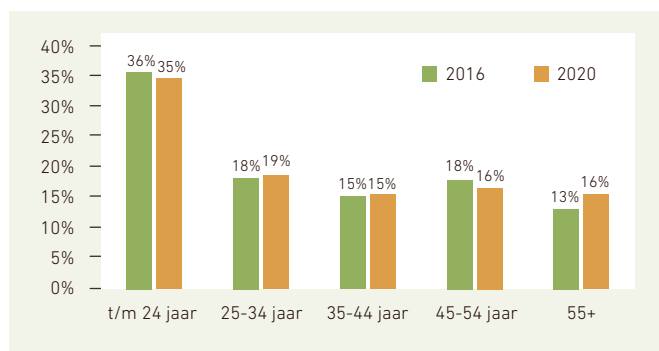
LEEFTIJD

Gemiddeld worden werknemers in de sector steeds ouder

Het aandeel werknemers (op de loonlijst) in de **categorie 55+** neemt toe

Bron: Colland Arbeidsmarkt werknemers ultimo jaar (2020 n=126.823)

VERZUIM

VERZUIMPERCENTAGE

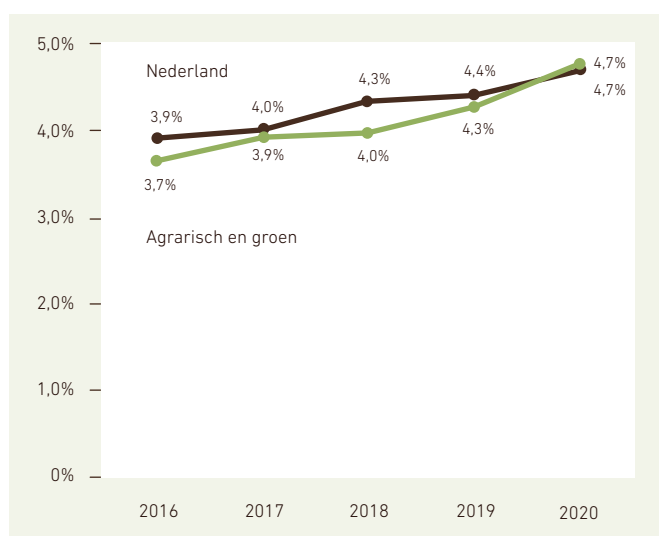
Het verzuimpercentage is **4,7%** in **2020**

Het verzuimpercentage is **gelijk aan** het gemiddelde van Nederland

De stijging komt deels door een stijging in de gemiddelde verzuimfrequentie, in **2016** was deze **0,31** en in **2020 0,37**, en deels door een stijging in de verzuimduur

Bron: Verzuimcijfers Stigas/Szas, CBS

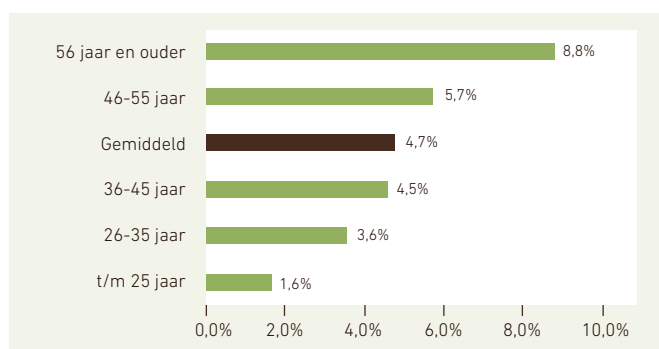
VERZUIMPERCENTAGE NAAR LEEFTIJD 2020

Ouderen hebben **hoger** verzuim dan jongeren

Dit komt vooral omdat ouderen gemiddeld **langer** verzuimen

Bron: Verzuimcijfers Stigas/Szas

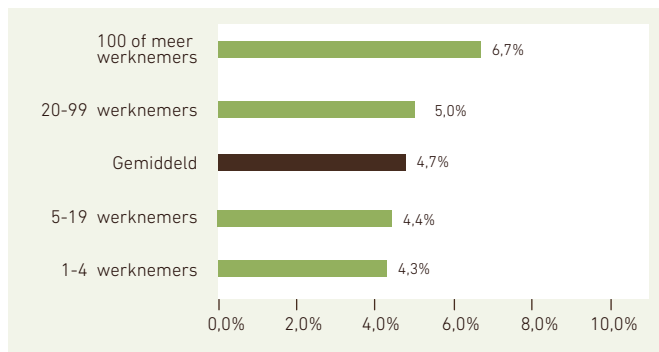
VERZUIMPERCENTAGE NAAR BEDRIJFSGROOTTE 2020

Binnen grote bedrijven is het verzuim gemiddeld **hoger**

Een grotere **sociale betrokkenheid** kan deels het lagere verzuim in kleinere bedrijven verklaren

Bron: Verzuimcijfers Stigas/Szas

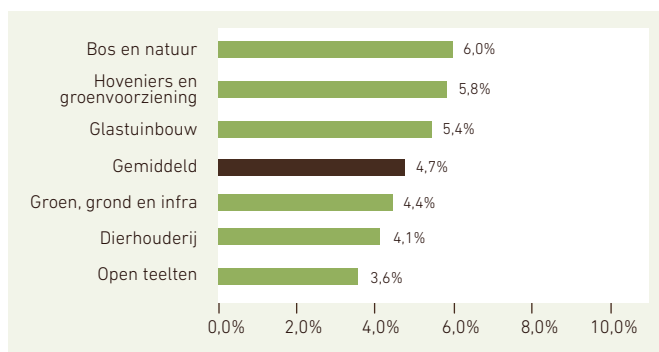
VERZUIMPERCENTAGE NAAR SECTOR 2020

Het verzuim **verschilt** per sector

Dit heeft voor een deel te maken met het verschil in gemiddelde leeftijd. In **bos en natuur** is de gemiddelde leeftijd bijvoorbeeld hoger

Bron: Verzuimcijfers Stigas/Szas

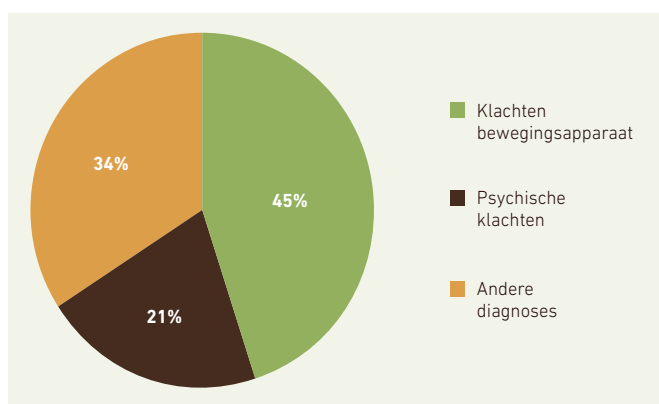
VERZUIMPERCENTAGE 2020 NAAR DIAGNOSE

45% van het verzuim in het eerste ziektejaar bestaat uit klachten aan het **bewegingsapparaat**.

Op de tweede plaats staan **psychische klachten**. Dit verzuimpercentage neemt licht toe en is **0,7%** in **2020**

Bron: Verzuimcijfers Stigas/Szas. Verzuimpercentage eerste verzuimjaar, excl. geen diagnose

BEROEPSZIEKTEN*

De sector staat de afgelopen vijf jaar op **nummer 2** als het gaat om klachten aan het **bewegingsapparaat** (de industrie staat op **3** en de bouw op **1**). Beroepsziekten aan het bewegingsapparaat zorgen in 2019 voor **langdurig verzuim**

Bron: NCVB

In de sector komen in **2019** minder beroepsziekten voor dan gemiddeld in Nederland.

De **meest gemelde** beroepsziekten door Stigas artsen zijn:

RSI schouder/
bovenarm

Tennis-
elleboog

Subacromiaal
pijnsyndroom

* Een beroepsziekte is een ziekte of aandoening als gevolg van belasting die in overwegende mate in arbeid of arbeidsomstandigheden heeft plaatsgevonden

GEZOND EN VEILIG

34%

van de werknemers doet vooral lichamelijk werk

TOP 4 LICHAAMELIJKE BELASTING

% vrij veel-heel veel

Repeterende bewegingen

55%

hoveniers en glastuinbouw hoger

Langdurig in dezelfde houding werken

49%

ggi hoger

Vaak buigen en draaien van bovenlichaam

45%

hoveniers hoger

Kracht zetten met armen/handen

38%

hoveniers hoger

Bron: Vitaliteitsscan 2011-2020 (n=3.585)

WERKDRUK

% vaak-altijd

Te veel werk

28%

bos en natuur en hoveniers hoger

Tijdsdruk

27%

% soms-nooit

Invloed op planning

46%

glastuinbouw hoger, bij planning ggi ook hoger

Invloed op onderbreken werk

41%

Bron: Vitaliteitsscan 2011-2020 (n=3.585)

VERMOEIDHEID

24%

van de deelnemers is aan het eind van de dag echt op, bos en natuur hoger

Bron: Vitaliteitsscan 2011-2020 (n=2.604)

TOP 4 KLACHTEN AAN HET LIJF

Rugklachten

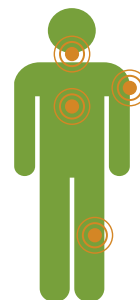
52%

afgelopen jaar, hoveniers hoger

Schouderklachten

31%

afgelopen jaar, glastuinbouw en hoveniers hoger

Nekklachten

32%

afgelopen jaar, glastuinbouw hoger

Knieklachten

22%

afgelopen jaar, hoveniers hoger

Bron: PMO 2012-2020 (n=3.655)

EMOTIONELE BELASTING

% soms-altijd

Lastige klanten

59%

bos en natuur, hoveniers en ggi hoger

Lastige collega's

57%

bos en natuur hoger

Confrontatie met zaken die persoonlijk raken

57%

bos en natuur hoger

Pesten of discriminatie

12%

Bron: Vitaliteitsscan 2011-2020 (n=2.604)

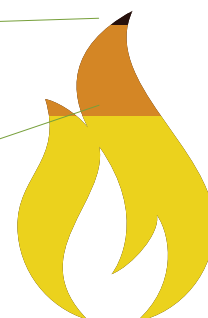
BURN-OUT KLACHTEN

3%

heeft een verhoogde kans om op termijn uit te vallen door een burn-out

23%

heeft wel eens burn-out gerelateerde klachten

Bij werkenden met vooral mentaal werk, ouderen en binnen de sector bos en natuur komen burn-out klachten vaker voor.

Bron: Vitaliteitsscan 2011-2020 (n=2.900)

OMGEVINGSFACTOREN...

% last van

Stof:
31%
hoveniers en
ggi hoger

Temperatuur:
28%
glastuinbouw
en hoveniers
hoger

Lawaai:
31%
hoveniers en
ggi hoger

Bron: PMO 2009-2020 (n=3.776)

EN GEZONDHEIDSKLACHTEN

30%
heeft minimaal 1 klacht
aan de luchtwegen, **13%**
hiervan zegt dat klachten
verergeren tijdens werk
glastuinbouw en
hoveniers hoger

10%
eczeem aan
handen,
hoveniers
hoger

17%
hoort
niet
goed

Bron: PMO 2012-2020 (n=3.783)

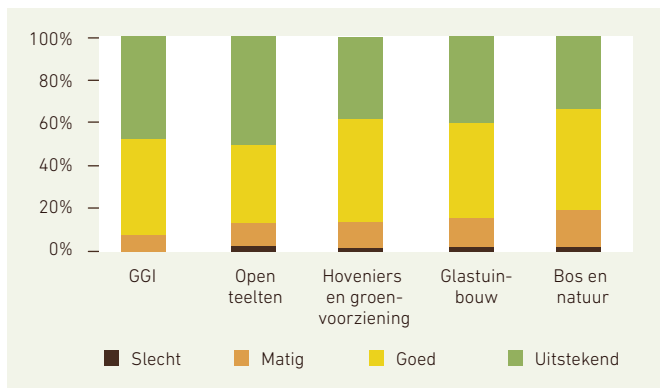
WERKVERMOGEN

Het werkvermogen is de mate waarin iemand **lichamelijk en mentaal** in staat is zijn huidige werk te doen. Het is een momentopname en kan veranderen als bijvoorbeeld de belasting op het werk verandert. Een lager werkvermogen leidt tot een hogere kans op uitval.

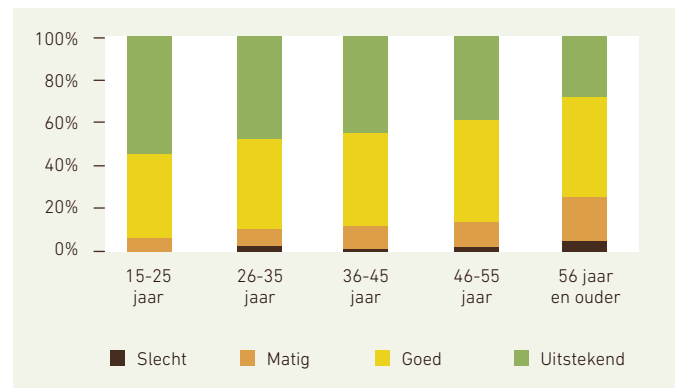
Mensen met vooral **lichamelijk belastend werk** hebben een lager werkvermogen dan werknemers met vooral mentaal inspannend werk.

Aspecten die met een **verlaagd werkvermogen** samenhangen zijn:

- Hoge lichamelijke belasting
- Hoge taakeisen
- Weinig zelfstandigheid of afwisseling
- Hoge emotionele belasting
- Een minder goede werk-privé balans

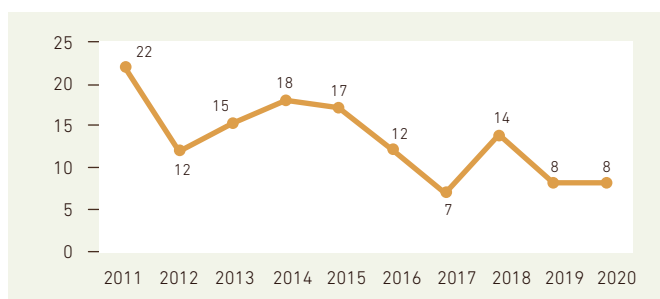
Bron: Vitaliteitsscan 2011-2020 (n=3.585)

DODELIJKE ONGEVALLEN

Over de afgelopen tien jaar waren er gemiddeld **13** dodelijke ongevallen per jaar, in totaal **133**

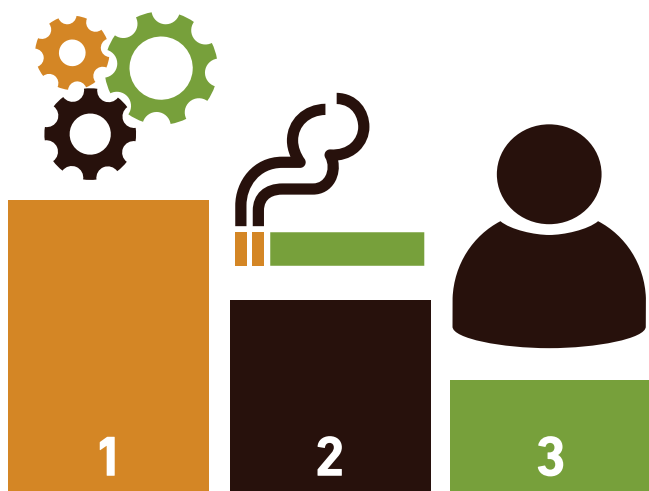
TOP 5

Bij ongevallen met machines is beknelling en het ontbreken van een afscherming de meest voorkomende oorzaak

VITAAL EN BETROKKEN

TOP 3 VERBETERPUNTEN LEEFSTIJL

Bewegen
42% beweegt minder dan 30 minuten per dag in de vrije tijd, ggi hoger

Roken
20% rookt, hoveniers en ggi hoger

Overgewicht
9% heeft ernstig overgewicht en 41% matig overgewicht, ggi hoger

Bron: Vitaliteitsscan 2011-2020 (n=3.585)

BLIJ MET WERK

97% heeft werk dat past

91% vindt de sfeer goed op het werk

77% bevalt het werk goed

Bron: PMO 2012-2020 (n=3.786)

78% ontvangt waardering van de leidinggevende

60% geeft aan de leidinggevende motiveert

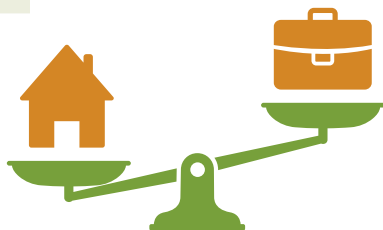
66% ontvangt regelmatig feedback over prestaties van de leidinggevende

Bron: Vitaliteitsscan 2011-2020 (n=1.280)

WERK-PRIVÉ BALANS

83% ervaart vaak tot altijd een goede werk-privé balans

Bron: Vitaliteitsscan 2011-2020 (n=2.604)

Werknemers met vooral **mentaal werk** ervaren vaker een **slechte** balans

Werknemers met vooral **lichamelijk werk** ervaren vaker een **goede** balans

IN ONTWIKKELING KUNNEN DOORWERKEN

Bron: Vitaliteitsscan 2011-2020 (n=2.604)

52% geeft aan niet voldoende te kunnen **doorstromen** binnen het bedrijf, 45 plussers en werknemers met **lichamelijk werk** geven dit vaker aan

10% schat in binnen 1 of 2 jaar **problemen** te krijgen met de loopbaan

OPLEIDING/TRAINING

81% krijgt de gelegenheid opleidingen te volgen

73% is bekend met de opleidingsmogelijkheden binnen de eigen organisatie

werknemers met vooral **lichamelijk werk** lager

Bron: Vitaliteitsscan 2011-2020 (n=1.280)

GESPREK OVER INZETBAARHEID

73% heeft het afgelopen jaar een functioneringsgesprek gehad

82% geeft aan dat leidinggevende de ontwikkeling ondersteunt

werknemers met vooral **lichamelijk werk** lager

Bron: Vitaliteitsscan 2011-2020 (n=1.280)

PREVENTIE

10.713

bedrijven* zijn gestart met de RIE van Stigas

78%

van de bedrijven** is over de helft met de inventarisatie

*Aantal bedrijfsvestigingen met RIE van Stigas, maximaal 5 jaar oud (peildatum juni 2021)

** De rapportage wijkt af van de factsheets 2020 door wijzigingen in de RIE

Gezonde medewerkers zorgen voor gezonde bedrijven. En gezonde bedrijven maken een gezonde sector. Met een gemotiveerd en gespecialiseerd team, met brede kennis van de agrarische en groene sector, zet Stigas zich in voor een gezonde sector. Als sectorspecialist op het gebied van veiligheid, vitaliteit en het voorkomen van verzuim.

Zorgen voor een **veilige werkomgeving?** [Regel het met Stigas](#)

Zorgen voor **vitale medewerkers?** [Regel het met Stigas](#)

Zorgen voor **minder verzuim?** [Regel het met Stigas](#)

STIGAS, VOOR EEN GEZONDE SECTOR!

De gebruikte cijfers zijn afkomstig uit verschillende bronnen: cijfers van Colland Arbeidsmarkt, verzuimcijfers van Stigas/Szas, het Preventief Medisch Onderzoek (PMO 2012-2020), de Vitaliteitsscan werknemer (2011-2020) en de RIE van Stigas.

- De verzuimcijfers komen voor een groot deel voort uit de verzuimbegeleiding voor bedrijven die bij Szas verzekerd zijn. Hierdoor kan de representativiteit per sector verschillen.
- Voor een vergelijking met Nederland maken we gebruik van cijfers van het CBS en het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten (NCvB).
- Voor het vormen van een voldoende grote groep zijn cijfers van PMO en de Vitaliteitsscan over meerdere jaren samengevoegd. De resultaten hiervan zijn indicatief, het betrof geen representatieve steekproef.
- De cijfers over de RIE betreffen alleen de bedrijven die gebruikmaken van de RIE van Stigas. Bedrijven die gebruiken maken van een andere methodiek zijn hierin niet meegenomen.

Stigas

Stationsweg 1
3445 AA Woerden
085 044 07 00
info@stigas.nl
www.stigas.nl

Juli 2021